

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Praha, 2018

Magdaléna Klárová

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění

Hoboj

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PŮVODNÍ SKLADBY PRO HOBOJ A KYTARU SE
ZAMĚŘENÍM NA DÍLO NAPOLEONA COSTEHO**

Magdaléna Klárová

Vedoucí práce: MgA. Liběna Sequardtová

Oponent práce: MgA. Jana Brožková

Datum obhajoby:

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2018

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Art of Music

Oboe

BACELOR ´S THESIS

**ORIGINAL COMPOSITIONS FOR OBOE AND GUITAR WITH
A FOCUS ON PIECES BY NAPOLÉON COSTE**

Magdaléna Klárová

Thesis Supervisor: MgA. Liběna Sequardtová

Thesis Opponent: MgA. Jana Brožková

Date of thesis defence:

Academic title granted: BcA.

Prague, 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou na téma PŮVODNÍ SKLADBY PRO HOBOJ A KYTARU SE ZAMĚŘENÍM NA DÍLO NAPOLEONA COSTEHO vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne .....

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Děkuji všem skladatelům a interpretům, kteří mi poskytli cenné rady, informace a notový materiál. Taktéž děkuji svému příteli za podporu při práci.

Abstrakt

Bakalářská práce představuje výběr skladeb originálně napsaných pro hoboj a kytaru v období od poloviny 19. století do druhé dekády 21. století. Formou rešerše seznamuje s životem a dílem osmi skladatelů. Jsou to Napoleon Coste, Ferdinand Rebay, Karl Pilss, Barna Kováts, Bruno Bartolozzi, Tom Eastwood, Toru Takemitsu a Peter Dayton. Dále se práce zaměřuje se na motivaci, která autory vedla k napsání díla pro hoboj a kytaru. Zkoumá souvislosti vzniku a hledá konkrétního hobojistu/konkrétní hobojistku či kytaristu/kytaristku, kterým mohla být skladba věnována.

Abstract

Bachelor theses is focused on compositions originaly written for oboe and guitar in period from the middle of 19th century to the 10s of 21st century. The research introduces life and work of eight composers. There are Napoleon Coste, Ferdinand Rebay, Karl Pilss, Barna Kováts, Bruno Bartolozzi, Tom Eastwood, Toru Takemitsu and Peter Dayton in the selection. The bachelor theses looks for what motivates composers to compose for oboe and guitar. There is important question of dedication to concrete oboe player or guitar player, which bachelor theses tries to answer.

Úvod	1
Napoléon Coste (1805-1883)	2
1.1 Skladby pro hoboj a kytaru	3
1.1.1 Consolazione Op. 25, March et Scherzo Op. 33, Le Montagnard Op. 34, Les regrets Op. 36	4
1.1.2 Sonáta	6
Ferdinand Rebay (1880-1953)	7
1.2 Dílo	8
1.2.1 Sonata no. 1 e moll	9
1.2.2 Sonata no. 2 C dur	11
Karl Pilß (1902-1979)	11
1.2.3 Sonatina A dur	12
Barna Kováts (1920-2005)	13
1.2.4 Sonatina	13
Bruno Bartolozzi	13
1.2.5 Auser	14
Tom Eastwood (1922-1999)	14
1.2.6 Uirapurú	15
Toru Takemitsu (1930-1996)	17
1.2.7 Vers, l'arc-en-ciel, Palma	18
Peter Dayton (1990)	19
1.2.8 Mar de Lurín, after paintings by Fernando Szyszlo	19
1.2.9	21
1.2.10 Soupir II „Aria con Fantasia“	21

Závěr	22
1. Seznam použité literatury	23

Úvod

Ve své bakalářské práci se zaměřuji na originální skladby pro hoboj a kytaru. Jde o rozsáhlou rešerši literatury a diskografie pro toto málo obvyklé komorní obsazení. Mou hypotézou je, že autor, který se rozhodl hoboji a kytarou věnovat své dílo, pravděpodobně byl v přátelském kontaktu s hráči na tyto nástroje, popřípadě sám na jeden z nich hrál. Od toho se odvíjí metoda práce. Snažím se zjistit, jestli byla skladba věnována hobojistovi/ce či kytaristovi/ce. Pátrám po pramenech, které uvádějí přesné informace dedikování. Pokud žádné nenaleznu, dávám do souvislosti okolnosti vzniku díla a významné hráče z blízkosti autora. Pokud jde o autory žijící, snažím se je kontaktovat komunikací přes internet. Stejně tak činím, pokud najdu interprety díla.

Bakalářská práce nabízí výběr skladeb pro hoboj a kytaru z období od poloviny 19. století až po současnost. Tento výběr považuji za reprezentativní vzorek ze všech tří desítek vyhledaných kompozic pro hoboj a kytaru. Autory můžeme pomyslně rozdělit do tří kategorií. V první skupině jsou skladatelé zároveň kytaristi, do druhé oblasti patří profesionální kytaristi a třetí charakterizují amatérští skladatelé.

V reprezentativním výběru se setkáte s medailonky osmi skladatelů, které jsou seřazeny chronologicky. Autor je vždy představen v životopise a stručném přehledu díla, poté je podkapitola věnována jeho skladbě pro hoboj a kytaru, ve které se zaměřuji na formu skladby, její interprety, první uvedení a další souvislosti. V závěru podkapitoly jsou praktické informace o vydaných nahrávkách, popřípadě odkaz na možnost poslechu na internetu, pokud oficiálně vydaná nahrávka neexistuje. Nechybí ani informace o vydaném notovém materiálu.

Prvním skladatelem, který se hudbě pro hoboj a kytaru věnoval, je Napoléon Coste. Proto je mu v práci věnován největší prostor, kde se setkáte s detailním popisem různých vydání a variant skladeb. Na tohoto autora z období romantismu navazují Ferdinand Rebay a Karl Pilß, oba vídeňští rodáci komponující v první polovině 20. století v pozdně romantickém duchu. Dalším skladatelem je maďarský kytarista Barna Kováts, o jehož skladbách je dostupných jen málo informací.

Následujícím autorem je italský modernista Bruno Bartolozzi využívající nových technik hry na nástroj. Po něm představuji Toma Eastwooda se svou programní kompozicí na téma brazilské legendy. Důležitým autorem je Toru Takemitsu, který jediný napsal skladbu s doprovodem orchestru. Jako poslední je prezentován americký skladatel současné mladé generace Peter Dayton.

Napoléon Coste (1805-1883)

Napoléon Coste byl nejlepším a nejuznávanějším kytaristou 19. století. Narodil se 27. června 1805, jeho plné jméno zní Claude Antoine Jean George Napoléon Coste. Jeho otec byl voják a chtěl svého syna zasvětit stejnému povolání. Napoléon však trpěl vážnou nemocí, která mu bránila vojenské povolání vykonávat.

Na kytaru se začal Napoléon Coste učit v šesti letech. Jeho matka, sama amatérská kytaristka, si všimla synova výrazného talentu a ve studiích ho podporovala. Napoléonova sólová kariéra započala, když se s rodinou přestěhoval do Valencie. Bylo mu osmnáct let. Nejprve koncertoval pro filharmonickou společnost. Roku 1828 zahrál spolu s renomovaným kytaristou Luigi Sagrinim.

Hudebním centrem té doby byla Paříž. Dnes tomu není jinak. Začínající virtuos se do tohoto velkoměsta vydal v roce 1830, mimochodem v roce premiéry Fantastické symfonie Hectora Berlioze. V Paříži měl možnost setkat se se všemi velkými kytaristy své doby, s Aguado Carullim, Casterllacim, Carcassim a nejlepším z nejlepších Fernandem Sorem (1778-1839). Napoléon Coste se stal jeho žákem a byl vzdělán i v harmonii, kontrapunktu a kompozici.

V časopise *Revue Musicale* vyšla kritika společného koncertu učitele Fernando Sora a žáka Napoléona Costeho. Oba byli ceněni velmi vysoko. Na koncertě zazněl duet a poté Coste zahrál koncert Gulianiho a svou vlastní Fantasií na téma z opery *Norma*.

Od svého příchodu do Paříže nechal Coste publikovat svoje skladby. Ze začátku u Richaulta a dalších pařížských vydavatelů, brzy si je však začal publikovat sám. Ačkoliv v první třetině 19. století byla kytara spíše na ústupu, uspořádal ruský mecenáš Nikolai Makaroff skladatelskou kytarovou soutěž v Bruselu. Napoléon Coste vyhrál druhou cenu. Vítězem se stal Rakušan Johann Kaspar Mertz.

V časopise *Die Gittare* se dozvídáme z článku Luciena Gelase další podrobnosti ze života Napoléona Costeho (Gelas, 1927). Byl žhavým příznivcem svého jmenovce Napoleona Bonaparte. Stal se členem zednářského bratrstva. Oženil se až v pokročilém věku roku 1872 s mnohem mladší ženou. V pokročilejším věku musel pracovat jako státní úředník, jeho úkolem bylo vydávat účty. Nutnost vykonávat toto nekvalifikované povolání má dvě možná vysvětlení. Jedním je již zmíněný nezájem o koncerty klasické kytary. Druhým důvodem by mohly být trvalé následky zranění ruky při pádu ze schodů v roce 1863. Jisté však je, že Napoléon Coste nadále vyučoval a komponoval. Zemřel 17. února 1883. Dnes známe na 53 jeho skladeb. Z nich hned několik opusů věnoval kombinaci hoboje a kytary (Wynberg, 1986).

1.1 Skladby pro hoboj a kytaru

Napoléona Costeho považujeme za důležitého autora skladeb pro hoboj a kytaru. Je pravděpodobně prvním skladatelem, který vytvořil několik děl pro tyto dva nástroje. Z titulních stran jeho opusů je jisté, že byly věnovány přednostně hoboji s možností hrát part také na flétnu či housle. Uměleckou inspirací mohl být Costemu pastorální charakter hoboje, který vyhovoval jeho představám hudebního zobrazení přírody. Zcela určitě byl jeho výběr nástrojového obsazení ovlivněn přátelstvím s pařížským hobojistou Charlesem Triebertem (1810-1867). Manuskripty kompozic byly uchovány v Dánské královské knihovně. Dle seznamu díla v Grove Music Online (Stenstadvold, 2001) napsal Napoléon Coste sedm skladeb pro hoboj s doprovodem kytary či klavíru:

Consolatione, romance sans paroles	Op.25	Ob, pf/gui
Marche et scherzo	Op.33(b)	Ob, gui
Le Montagnard, divertissement pastoral	Op.34(a)	Ob, gui
Fantaisie de concert	Op.35	2 ob, pf
Les regrets, cantilene	Op.36	Ob, pf/gui
Cavatine	Op.37	Ob, pf
Concertino	nepublikováno	Ob, pf
Sonate	nepublikováno	Ob, pf

Záměrně uvádíme i skladby s doprovodem klavíru, neboť tato instrumentace je často spekulativní s možností doprovodu kytary či harfy. Vyplývá to z více existujících verzí manuskriptů či poznámek v rukopise, jak se dozvíme dále.

1.1.1 Consolazione Op. 25, March et Scherzo Op. 33, Le Montagnard Op. 34, Les regrets Op. 36

Opusy 25, 33, 34 a 36 byly vydány jako Vol. VIII Skladby pro hoboj (housle, flétnu) a kytaru v edici Chantarelle. Jejich Editorem je Simon Wynberg. Nyní se těmto čtyřem skladbám budeme věnovat detailněji.

Všechny čtyři skladby věnoval Napoléon Coste hobojistovi Charlesu Triebertovi. Charles Triebert se narodil 31. října 1810 v Paříži. Rodina Triébertů provozovala hobojevou firmu a zasloužila se o modernizaci francouzské hobojevé mechaniky. Firmu později převzal François Lorée, a značka pod jeho jménem prosperuje i v roce 2018. Charles Triébert se ze začátku podílel na rodinném byznysu, později dal ale přednost dráze profesionálního hoboisty. Stal se profesorem Pařížské konzervatoře a komponoval. Byl hráčem v několika orchestrech (Bate, 2001). Na titulní stránce not od Napoléona Costeho je uveden jako hráč: „1. Hautbois du Theatre Imp. Italien.“ (Wynberg, 1986).

Coste a Triébert se pravděpodobně poprvé setkali na půdě Pařížské konzervatoře. Je totiž známo, že Napoléon Coste měl s Pařížskou konzervatoří kontakty. Jeho *Op. 15 Le Tournoi*, věnovaný Hectoru Berliozovi, zazněl na koncertě pořádaném Pařížskou konzervatoří v interpretaci samotného autora. O setkání Triéberta a Costeho svědčí pozvánka na koncert z přelomu května a dubna roku 1855, na které jsou uvedena jména obou umělců. V dobovém časopise *Revue et Gazette Musicale* se dočteme: „Profesionální kytarista Nap. Coste oznamuje hudební večer, na kterém vystoupí pan Paulin, (...) Triébert a Klosé. Sám Coste také zahraje několik svých skladeb.“ (Revue, 1855)

Nevíme, zda Coste s Triebertem zahráli na koncertě společně. Je to nicméně pravděpodobné, protože tou dobou Napoléon Coste měl dokončené *Op. 25 Consolazione*, *Op. 33 Marche et Scherzo* i *Op. 36 Le Montagnard*. Jen *Op. 36 Les Regrets* byl vydán po hobojistovi smrti, neboť je skladba věnována: „na vzpomínku Charlese Triéberta“. (Wynberg, 1986)

Le Montagnard Op. 34 byl poprvé vydán po roce 1851. Verze s kytarovým doprovodem byla použita pro vydání edice Chanterelle. Dochoval se též manuskript v soukromé sbírce Roberta Spencera z roku 1863. Manuskript se téměř neliší od vydání. Drobné rozdíly lze nalézt pouze v prstokladu.

Le Montagnard Op. 34 je skladba dokazující kladný a vřelý vztah Napoléona Costeho k přírodě. Podobně laděné jsou i Costeho skladby pro sólovou kytaru *La Source de Lyson Op. 47* nebo *Souvenirs de Jura Op. 44*. V kompozici se vztahuje ke svému rodnému kraji, provincii

Doubs, která leží na východě Francie a sousedí se Švýcarskem. V celé oblasti se rozkládá pohoří Jura. Le Montagnard znamená v překladu horal. Skladba má tři věty introdukční Allegro, kantabilní Andantino a Allegretto. Simon Wynberg uvádí možný programní průběh. První věta, introdukce velkým rozsahem v rozložených akordech představuje brání batohu na ramena a příprava na cestu. Druhá zpěvná věta popisuje příjemnou procházku údolím a třetí svižná část se závěrečným accelerandem symbolizuje výstup na horu a úspěšné dobytí jejího vrcholu. (Wynberg, 1986).

Ve manuskriptu ze sbírky Roberta Spencera nacházíme mezi druhou a třetí větou vloženou krátkou skladbu nazvanou Romance. Jde o nález velmi důležitý, neboť se jedná o verzi s doprovodem kytary *Consolazione, Romance sans Paroles Op. 25*. Ta byla vydána minimálně dvakrát, vždy však s klavírní verzí doprovodu. Poprvé pravděpodobně pařížským vydavatelem Colombierem před rokem 1851. Současné nejnovější vydání *Consolazione, Romance sans Paroles Op. 25* v edici Chantarelle z roku 1983 využívá jako podklady kytarový doprovod ze Spencerova manuskriptu a hobojovou melodii z Colombierova vydání.

Druhé vydání *Consolazione* s klavírním doprovodem známe od Fréderica Triéberta, taktéž hobojisty a mladšího bratra Charlese Triéberta. Jeho vydání zahrnuje ještě další jednovětou skladbu *Les Regrets Op. 36* s doprovodem klavíru.

Známe však i manuskript nalezený v Dánské královské knihovně, pravděpodobně jde dokonce o autorův originál. Ten je nadepsán: „*Les Regrets, Cantilene pour hautbois ou violon et guitare ou piano ou harpe. (...) Extrait de la Fantaisie pour les memes instruments*“. Obrázek Díky tomuto prameni se domníváme, že *Les Regrets* byla věta patřící do rozsáhlejší kompozice, možná *Fantaisie Sonate Op. 34(b)*. Manuskript je sice psaný pro klavír, ale styl zápisu napovídá pravděpodobnosti hry na kytaru. Rozklady akordů jsou pro kytaristu dobře hratelné i bez nutnosti transkripce.

Dvě jednověté skladbičky *Consolazione, romance sans paroles Op. 25*, v překladu útěcha a *Les Regrets, cantilene Op. 36*, přeložitelné jako stesk, je možno hrát dohromady jako jeden opus nebo přidat *Consolazione* jako pomalou větu v *Le Montagnard Op. 34(a)* či v *Marche et Scherzo Op. 33(b)*.

Marche et Scherzo Op.33(b) známe pouze ze Spencerovy sbírky. Doposud nebyla nalezena žádná publikovaná verze a v edici Chantarelle jde tedy o první vydání. Titulní strana je nadepsána: „*Napoleon Coste, Op.33. Marche et Scherzo pour Hautbois et Guitare. 1862.*“ Skladbu byla zamýšlena i pro housle, soudíme tak podle několika dvojhmatů zapsaných ve *Scherzu* (Wynberg, 1986).

Marche et Scherzo Op. 33 spolu s *Le Montagnard Op. 34* nahráli kytarista Simon Wynberg a hobojsista John Anderson u Chandos Records v roce 1981.

V roce 2002 bylo vydáno CD u společnosti Bongiovani, všechny čtyři skladby *Consolazione Op. 25*, *March et Scherzo Op. 33*, *Le Montagnard Op. 34* a *Les regrets Op. 36* nahrálo Duo Ellipsis ve složení hobojsista Alberto Cesaraccio a kytarista Alessandro Deiana.

Le Montagnard Op. 34 si můžeme poslechnout na CD *Divertissement* hobojsistky Michaely Hrabánkové a kytaristy Gabriela Bianca vydané společností Ad Vitam records roku 2017.

D'Amore duo nahrálo na svém CD v podání hobojsistky Fatmy Daglar a kytisty Williama Feasleyho *March et Scherzo Op. 33* a *Les regrets Op. 36*. *Le Montagnard Op. 34* nahrálo D'Amore duo na CD *Simplicity* u vydavatelství Sonora.

Noty vyšly v edici Chantarelle v roce 1983 a v přepracovaném vydání v roce 1986.

1.1.2 Sonáta

Sonáta pro hoboj a klavír, v tabulce uvedena jako nepublikovaná, je zmíněna v YouTube příspěvku nizozemské hobojsistky Pauline Oostenrijk a kytaristy Enno Voorhorsta (Voorhorst, 2012). Hovoří o tom, že je sice sonáta zapsána s doprovodem klavíru, Coste ho pravděpodobně komponoval s kytarou v ruce. Z emailové komunikace z 22.4.2018 se dozvídáme, že Enno Voorhorst vytvořil transkripci pro kytaru pouze u první věty z praktických důvodů. Další věty je profesionální kytarista schopen zahrát přímo z partu klavírního. Malé obtíže s aranžováním a fakt, že klavírní part se pro kytaru nápadně hodí, považuje Voorhorst za silný argument a domnívá se, že Coste part zamýšlel jak pro klavír, tak pro kytaru. Možnost hry na kytaru je potvrzena v manuskriptu skladby.

Obr: N. Coste, Sonáta pro hoboj a kytaru, nepublikována. Upraveno. Z emailové komunikace s Enno Voorhostem z 22.4.2018

Ferdinand Rebay (1880-1953)

Ferdinand Rebay se narodil ve Vídni 11. června 1880. Jeho otec, také Ferdinand Rebay, provozoval obchod s hudebninami a spoluvlastnil vydavatelství Rebay a Robitschek. Matka Theresia Rebay, rozená Friedl, byla klavíristka, žačka Antona Brucknera.

V roce 1890, když bylo Ferdinandovi deset let, stal se členem sboru Heiligenkreuzského opatství. Zde během pěti let získával hudební vzdělání a stal se sólovým altistou. V roce 1901 začal studovat klavír na Vídeňské konzervatoři (dnes Universität für Musik und darstellende Kunst) ve třídě Josepha Hofmanna a, i když už byl známý pro své písně a chrámové skladby, kompozici u Roberta Fuchse. Tento učitel získal Brahmovu cenu a vychoval několik slavných žáků, patří mezi ně Gustav Mahler, Jean Sibelius či Richard Strauss a Erich W. Korngold. Rebayova studia kompozice byla velmi úspěšná, získal během nich taktéž Brahmovu cenu a stříbrnou medaili Společnosti přátel hudby. V roce 1904 zakončil Rebay úspěšně svá studia absolventskou skladbou Erlkönig pro velký orchestr na motivy Goetheho básně. Ačkoliv učitel Robert Fuchs označil skladbu Erlkönig za nejlepší, s jakou se za posledních 29 let na škole setkal, není dnes k dispozici žádná nahrávka (Noque, 2009).

Po studiích začal Ferdinand Rebay pracovat jako sbormistr u Wiener Chorverein a od roku 1915 i u Wiener Schubertbund. Kromě toho spolupracoval s mnoha sólisty jako klavírista a komponoval. 9. února 1907 se oženil s učitelkou Michaelou Waldmann a 11. prosince se jim

narodil syn Alfred, který se stal portrétistou a grafikem. Sbormistrem byl Ferdinand Rebay do roku 1920, poté přijal místo profesora klavíru na Staatsakademie für Musik und darstellende Kunst.

Za nacistické okupace od roku 1938 přišel Ferdinand Rebay o práci. Naštěstí mu bylo místo po konci druhé světové války v roce 1945 znovu nabídnuto. Z jeho mnoha úspěšných žáků zmíníme Karla Pilsse (1902-1979), klavíristu, dirigenta a skladatele, který taktéž vytvořil dílo pro hoboj a kytaru, sonatinu A-dur.

24. června 1950 v 16:30 byla na hudební akademii ve Vídni uspořádána malá hudební slavnost ku příležitosti Rebayových sedmdesátých narozenin. Mezi gratulanty byl jak ředitel školy, učitelé a studenti, tak i vídeňský starosta a ministr školství. V dominikánském kostele byla při té příležitosti uvedena jedna z jeho mší. 23. června obdržel od ministerstva školství darem 1000 šilinků za zásluhy a přínos na poli pedagogického působení a komponování. Zemřel ve Vídni 6. listopadu 1953.

Po své smrti zůstal dlouho v povědomí jako autor klavírních výtahů pro vydavatelství Schott a Rebay & Robitschek. Jeho odkaz však zahrnuje 756 opusů, které upadly v zapomnění a na světlo světa se dostávají v posledních letech.

Důvodem zapadnutí odkazu Ferdinanda Rebaye byl jeho konzervativní pozdně romantický kompoziční styl v době, kdy světem kráčela avantgarda, zejména druhá vídeňská škola v čele s Arnoldem Schoenbergem. Rebay se s představiteli druhé vídeňské školy znal i stýkal, ale kompozičně byl ovlivněn Brahmssem, používal klasicistní formy, například sonátovou či rondo, dokonce používal i formu barokní suity. V jeho hudbě najdeme vliv německého a rakouského folkloru, někdy i nádech impresionismu (Gelew, 2016).

1.2 Dílo

Rukopisy Ferdinanda Rebaye jsou uloženy v Rakouské národní knihovně a archivu kláštera Heiligenkreuz. Katalog vytvořený Dr. Mariou Gelew čítá na 756 děl (Gelew, 2016b).

Vydavatelství kytarové literatury Bergmann ve spolupráci s opatstvím Heiligenkreuz postupně vydávají počínaje rokem 2017 téměř 300 kompozic Ferdinanda Rebaye, manuskripty zpracovává a edituje bulharská kytaristka Milena Valcheva (The Ferdinand Rebay project, 2018).

Rebay napsal dvě opery, operetu, symfonii, oratoria, mše, klavírní koncert, sborové skladby i písně a mnoho děl komorní hudby. Právě v komorní hudbě hraje velkou roli kytara. Přibližně 170 skladeb je pro kytaru sólovou a dalších 80 pro komorní obsazení od dvou do

sedmi hráčů s kytarou. J. Gaitzsch uvádí, že Rebay napsal děl pro kytaru až 600. To však příliš nekoresponduje s katalogem děl od M. Gelew (Gaitzsch). Co bylo Ferdinandu Rebayovi motivací, když sám na kytaru nehrál?

Svou pozornost ke kytaře stočil v roce 1924, kdy se seznámil s Jakobem Ortnerem, profesorem kytary na vídeňské univerzitě. Důležitou osobou byla i jeho neteř a studentka Jakoba Ortnera, kytaristka Gertha Hammerschmied, které Ferdinand Rebay věnoval většinu svých sólových i komorních kytarových kompozic. Johann Gaitzsch z nich považuje za nejambicióznější po dvou sonátách pro housle, hoboj, flétnu, klarinet a kytaru a jednu pro violu a kytaru (Gaitzsch).

Portugalský kytarista Luiz Mantovani se zabývá ve své doktorské práci na Royal College of Music v Londýně šesti sonátami pro dechový dřevěný nástroj a kytaru, které Ferdinand Rebay zkomponoval mezi lety 1925-1942. Mezi ně patří i dvě sonáty pro hoboj a kytaru. Sonata no. 1 e moll z roku 1925 a Sonata no. 2 C dur z roku 1942 (Mantovani, 2017).

1.2.1 Sonata no. 1 e moll

Sonáta no. 1 e moll je pravděpodobně jedním z Rebayových prvních děl pro kytaru. Koresponduje to s výše uvedenými daty seznámení se s Jakobem Ortnerem a spolupráce s neteří Gerthou Hammerschmied. Ferdinand Rebay ji zkomponoval roku 1925 s věnováním hobojistovi Alexandru Wundererovi.

Alexandr Wunderer se narodil 11. dubna 1877 ve Vídni. Jeho otec Anton Wunderer byl kapelník, skladatel a hornista. Alexandr v letech 1891-96 studoval hoboj u R. Baumgärtla na vídeňské konzervatoři. Od roku 1900 byl hráčem Vídeňské dvorní opery a vídeňským filharmonikem. V letech 1919-1939 vyučoval hoboj a komorní hru na vídeňské univerzitě. V letech 1923-1932 byl dokonce ředitelem Vídeňské filharmonie. Vyučoval také na Nové vídeňské konzervatoři a od roku 1946 na salzburském Mozarteu. V letech 1949-1951 pobýval a vyučoval v USA. Podnikl mnoho koncertních cest do Jižní i Severní Ameriky. Zemřel 29. prosince 1955 v Salzburku (Boisits, 2001).

Obr: Alexandr Wunderer Dostupné z:

<http://www.geocities.jp/tatsuyabanno/wieneroboe/wieneroboe1e.html>

31. března 1925 měla sonáta ve Vídni premiéru, koncert byl inzerován ve Wiener Zeitung. Skladbu zahráli hobojska profesor Alexandr Wunderer a kytarista Hans Schlagradl. Na koncertě byl přítomen i autor. Z dobového tisku víme ještě o jednom provedení sonáty za Rebayova života, a to ve Vídeňském rozhlasu 14. dubna 1932. Interprety byli hobojska Vídeňské filharmonie Hans Kamesch a kytarista Walter Rondorf.

Sonáta má čtyři věty. První *Lebhaft bewegt, doch nicht zu schnell* v e moll je tradiční sonátovou formou s jasně rozeznatelnou expozicí, provedením i reprízou a charakterově rozdílným hlavním a vedlejším tématem. Druhá věta je Menuet v G dur s ležérní, trochu banální melodií a Trio v C dur s návratem. Třetí věta *Sehr ruhig, doch nicht schleppend* v h moll je charakteristická zpěvnou emocionalitou s až mahlerovskými momenty. Čtvrtou věta Rondo v E dur lze charakterizovat schématem ABACAB'A, přičemž střední část C je v As dur.

Sonáta no. 1 e moll byla nahrána hobojskou M. P. Sanchezem a kytaristou G. Noqué u vydavatelství Naxos v roce 2009. Gonzalo Noqué je také autorem pojednání o skladbě v bookletu (Noque, 2009).

Dále sonátu nahrálo The D'Amore Duo v obsazení Vladimir Lande na hobojska a William Feasley na kytaru u vydavatelství Sonora v roce 1996.

Noty byly publikovány dvakrát, poprvé editorem J. Gaitzchem ve vydavatelství Philomele a podruhé u vydavatelství Bergmann editorkou M. Valchevou.

1.2.2 Sonata no. 2 C dur

Sonáta no. 2 C dur je datována na 17. ledna 1942, tedy s odstupem 17 let od první sonáty. Ferdinand Rebay ji pravděpodobně věnoval své neteři kytaristce Gerthtě Hammerschmied.

Gertha Hammerschmied se narodila 3. října 1906 ve Vídni. Studovala kytaru na Vídeňské univerzitě v letech 1926-1928 ve třídě Jakoba Ortnera. Po studiích kytary získala také pedagogické vzdělání. Vystupovala jako sólistka, v letech 1933, 1945 a 1946 hrála ve Wiener Konzerthaus, věnovala se také komorní hudbě a podnikla koncertní cesty do Paříže v roce 1952 a Itálie v roce 1966. Věnovala se též pedagogické činnosti. Roku 1957 hrála ve Verdiho opeře Falstaff na Salzburškém festivalu pod vedením Herberta von Karajana. Ferdinand Rebay jí věnoval většinu svých kytarových kompozic (Kornberger, 2017). Gertha Hammerschmied vytvořila prstoklady a editovala některé Rebayovy skladby. Taktéž dílo svého strýce hrála a propagovala (Gaitsch).

Sonáta je čtyřvětá. První věta Allegro moderato je v sonátové formě. Druhá věta je pomalé Langsam und ausdrückvoll v trojdílné formě ABA. Třetí věta Scherzo je s triem v tanečním stylu Ländleru. Čtvrtá věta je sonátové Rondo s nečekanými charakterovými a modulačními zvraty (Noque, 2009).

Sonáta no. 2 C dur byla nahrána taktéž hobojistou M. P. Sanchezem a kytaristou G. Noquém u vydavatelství Naxos v roce 2009 na stejném CD, jako první sonáta. Další profesionální nahrávku najdeme na CD Divertissement vydaném u Ad Vitam Records v roce 2017. Interprety jsou hobojistka Michaela Hrabánková a kytarista Gabriel Bianco.

Noty byly publikovány v edici Eudora, editorem je již výše zmíněný Gonzalo Noqué, který vychází z manuskriptu z 1. ledna 1942.

Karl Pilß (1902-1979)

Karl Pilß se narodil 7. dubna 1902 ve Vídni. Studoval v letech 1918-1922 klavír a hudební teorii u Ferdinanda Rebaye, v roce 1924 nastoupil na Akademii múzických umění ve Vídni do třídy Franze Schmidta a v roce 1925 si přibral ještě dirigování u Roberta Hegera, diplom získal v roce 1927 a poté se věnoval ještě studiu muzikologie na Vídeňské univerzitě. Vystřídal mnoho hudebních profesí, začínal jako sbormistr u Wiener Chorverein. Byl také amatérským malířem a v letech 1922-1924 pobýval v Athénách, kde se malbě věnoval

intenzivněji. Působil tam i jako hudebník. Po návratu pracoval jako pěvecký korepetitor, od roku 1952 vedl sbor rakouských drážních úředníků. V roce 1932 se stal asistentem ředitele ve Wiener Staatsoper, kde také v letech 1941-1966 působil na důležitém postu korepetitora. Od roku 1925 učil klavír a hudební teorii na Vídeňské konzervatoři a v letech 1960-1968 i na vídeňské Akademii múzických umění. Mezi lety 1934-1966 také spolupracoval se Salzburským festivalem. Zemřel 2. června 1979 ve Vídni (Rausch, 2017).

Stejně jako Ferdinand Rebay zůstal věrný pozdně romantickému kompozičnímu stylu, a to je pravděpodobně důvodem, proč dnes upadl v zapomnění. Z jeho díla je dnes častěji hrána Sonáta pro trubku či hornové dílo *Tre pezzi in forma di sonata*. Je autorem i sonáty pro hoboj a klavír věnované hobojistovi Vídeňské filharmonie Hansi Kameschovi (Rushton, 1975). Toho zmiňujeme již výše v souvislosti s uvedením Rebayovi sonáty ve Vídeňském rozhlase.

1.2.3 Sonatina A dur

Sonatinu Karl Pilß napsal v roce 1942, tedy stejně jako Ferdinand Rebay zkomponoval svou Sonatu no. 2 C dur. Je velice pravděpodobné, že oba autoři o svých kompozicích věděli a možná o nich komunikovali. Považujeme za opodstatněné domnívat se, že Sonatina pro hoboj a kytaru mohla být věnována taktéž hobojistovi Hansi Kameschovi, ačkoliv k tomu žádné konkrétní prameny nevedou.

Sonatina je třívětá. První věta začíná úvodem *Andante moderato* s vedoucí líbeznou melodií hoboje, po úvodu přichází *Allegretto* v sonátové formě, první věta je uzavřena úvodní melodií v reminiscenci. Druhá věta *Andante semplice* v D dur je charakteristická figurami v tečkovaném rytmu navozujícími bezstarostný charakter, jako pomyslný vrchol věty můžeme vnímat drobnou hobojevou kadenci ve kterou vyústí modulační práce s tečkovaným motivem. Třetí věta *Allegro molto* pracuje kreativně se dvěma kontrastními motivy a je uzavřena dlouhou kódou (Pilss, 1973).

Sonatinu A dur nahrálo The D'Amore Duo v obsazení Vladimír Lande na hoboj a William Feasley na kytaru u vydavatelství Sonora v roce 1996. Dále je Sonatina nahrána hobojistkou Michaelou Hrabánkovou a kytaristou Gabrielem Bianco na CD *Divertissement* u společnosti Ad Vitam records v roce 2017.

Noty byly publikovány vydavatelstvím Doblinger v roce 1973, editorem byl rakouský kytarista Karl Scheit.

Barna Kováts (1920-2005)

Barna Kováts se narodil 24. srpna 1920 v Budapešti. Byl nadaným kytaristou, svou kariéru započal v sedmnácti letech. Jako sólista procestoval v roce 1956 Evropu a Jižní Ameriku. Kytáře vyučoval nejprve v Paříži, poté se usadil v Salzburku jako profesor kytary a loutny. Byl jedním z velkých kytaristů druhé poloviny 20. století. Zemřel 23. listopadu 2005 v Salzburku.

Vystudoval také kompozici a skládal pochopitelně ve velké míře pro kytaru. Jeho styl je ovlivněn modalitou a maďarským folklórem. Ve skladbě Sonata Nova experimentoval s atonalitou (Bollenbach, 2017).

1.2.4 Sonatina

Sonatinu pro hoboj a kytaru napsal v roce 1948. Nevíme, jestli byla někomu dedikována. Má čtyři věty Allegro, Adagio, Moderato a Allegro Vivo. Kováts v ní zůstává věrný folklorismu kombinovanému s klasickou harmonií. Zachovává tradici maďarských skladatelů Bély Bartóka a Zoltána Kodály (Bollenbach, 2017).

Sonatina je součástí CD Divertissement Michaely Hrabánkové a Gabriela Bianco vydaného u Ad Vitam records v roce 2017.

Noty jsou vydány u Presto sheet music.

Bruno Bartolozzi

Bruno Bartolozzi se narodil 8. června 1911 ve Florencii. Studoval na Florentské konzervatoři housle ve třídě Gino Nucciho, získal diplom v roce 1930. Na stejné škole se věnoval i studiu kompozice u Paolo Fragapane, studium úspěšně ukončil v roce 1944. Svě vzdělání rozšířil ještě o dirigování na Hudební akademii v Sieně a od roku 1964 sám dirigování vyučoval na Florentské konzervatoři. V letech 1944-1965 hrál na housle v orchestru Maggio Musicale Fiorentino. V recenzi nahrávky Serenaty pro housle a kytaru je Bartolozziho hudba označena za schizofrenickou a zneklidňující (Afshar, 1999).

Bartolozzi začal komponovat ve stylu dodekafonie, od roku 1960 se však přeorientoval na nové možnosti hry na dřevěné dechové nástroje. Jeho zájem vzbudil fagotista Sergio Penazzi, který se moderní hudbě věnoval. Bartolozzi objevoval možnosti mikrotonality, multifonik, alikvótních tónů, zpívaných tónů či nových hmatových kombinací. Svoje poznatky shrnul v práci *New sounds for woodwind*, která byla vydána mezi lety 1967-1982

jedenačtyřicetkrát ve čtyřech jazycích. Kromě textu obsahuje kniha i hudební nosič s nahranými příklady (WorldCat Identities, 2010).

Nové techniky hry zužitkoval Bartolozzi v praxi ve skladbě *Concertazioni* pro hoboj a čtyři nástroje v roce 1965. Dílo napsal pro hobojistu Lawrence Singera, který se na moderní techniky hry specializoval. Sám o nich v roce 1969 vydal knihu *Metodo per oboe*. Není náhodou, že ve stejném roce byla vydána *Sequenza VII* pro hoboj Luciana Beria. Bruno Bartolozzi obohatil svou kompoziční techniku o aleatoriku ve skladbě *Collage* napsané v roce 1968 pro hoboj a později i pro fagot v roce 1969 a klarinet v roce 1973 (Pozzi, 2001).

Bruno Bartolozzi zemřel 12. prosince 1980 ve Florencii.

1.2.5 Auser

Auser pro hoboj a kytaru napsal Bruno Bartolozzi v roce 1972 s největší pravděpodobností pro hobojistu Lawrence Singera a kytaristu Gaetana Azzolina. Ve spolupráci s kytaristou Gaetanem Azzolina napsal Bartolozzi skladbu *Omaggio* a Gaetano Azzolina taktéž v roce 1972 (WorldCat Identities, 2010). Z toho důvodu se domníváme, že se všichni tři umělci vzájemně potkávali a ovlivňovali.

Skladba *Auser* má trvání 8 minut a hojně využívá moderní techniky hry. Setkáváme se zde s multifoniky, flažolety, glissandy či s bubnováním na ozvučnou desku kytary. V kompozici lze rozeznat tři části, první rychlejší, střední pomalou lyrickou a závěrečnou technicky nejnáročnější gradaci (Del Vescovo, 2013).

Skladba nebyla do roku 2018 oficiálně nahrána, na kanálu YouTube je možné poslechnout si kvalitní nahrávku interpretů hobojisty Marco Salvatori a kytaristy Ganesh Del Vescovo: https://www.youtube.com/watch?v=II5oVj_4or4 (Del Vescovo, 2013).

Noty publikovalo vydavatelství v roce Edizioni Suvini Zerboni v Miláně roku 1975.

Tom Eastwood (1922-1999)

Thomas Hugh Eastwood se narodil 12. března 1922 v jihoanglické vesnici Hawley. Pracoval ve společnosti pro vzdělávání a mezikulturní spolupráci British Council v turecké Ankaře. Zde měl soukromé hodiny kompozice u Necil Kâzimaksese. Rozhodující vliv na něj však měli berlínský učitel Blacher a londýnský učitel Stein. Z jeho díla zaznamenalo úspěch smyčcové trio, které získalo cenu v roce 1949 na Cheltenhamském hudebním festivalu. Tom

Eastwood se věnoval také televizní a rozhlasové tvorbě, napsal například televizní operu *The Rebel*. Zemřel 25. října 1999 (Cook, 2001).

Ačkoliv se Eastwood věnoval převážně vokální tvorbě, napsal pět skladeb pro sólovou kytaru a jednu komorní skladbu s kytarou.

1.2.6 Uirapurú

Onou komorní skladbou je *Uirapurú* pro hoboj a kytaru z roku 1983. Autor ji věnoval hobojistovi Johnu Andersonovi a kytaristovi Simonu Wynbergovi. Interpreti dílo premiérovali 23. června 1983 v Murthly Castle Chapel ve Skotsku, také se podíleli na úpravách pro vydání v edici Chantarelle. Hobojista John Anderson je v současné době, v roce 2018 profesorem Royal College of Music v Londýně a hráčem English Chamber Orchestra.

Eastwoodovi byla inspirací brazilská folklórní legenda o kouzelném ptáku Uirapurú. V předmluvě vydání Chantarelle píše: „Uirapurú je drobný pták skrytý ve větvoví obrovských stromů Amazonských pralesů. Když zazpívá, všude kolem nastane radost a lidé i zvířata se zastaví, aby poslouchali. Každému, kdo získá Uirapurú do svých rukou, dostane se obrovské moci, a to zejména v lásce. Proto je pták nemilosrdně loven“ (Eastwood, 1983). Tato legenda má však ještě několik dalších variant.

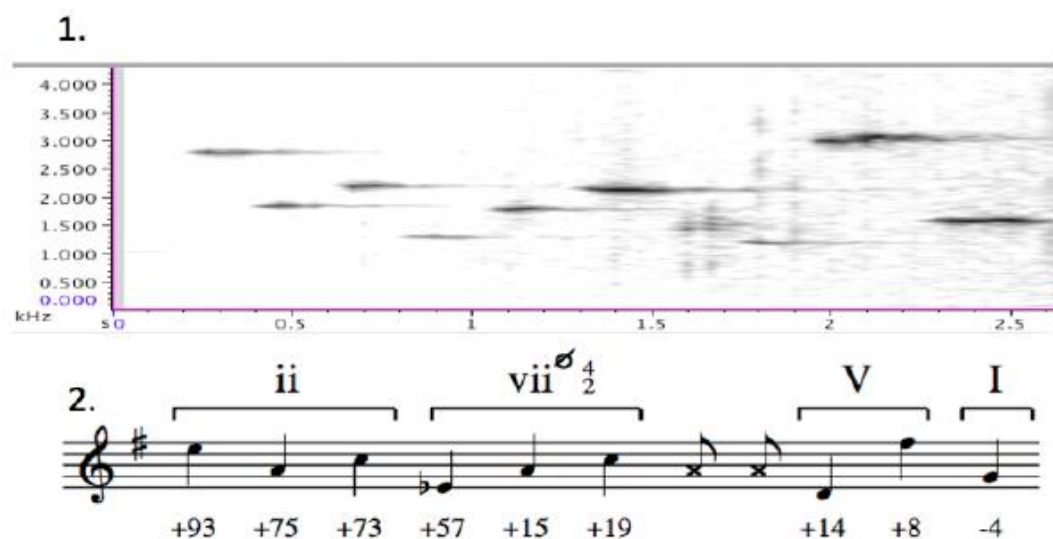
Obr: Uirapurú, *Cyphorhinus arada*. Catalogue of the birds in the British Museum. Volume 6.

Dostupné z:

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:CyphorhinusKeulemans.jpg>

Uirapuru, odborným názvem *Cyphorhinus arada* (střízlík zpěvný), obývá pralesy Jižní Ameriky, je cca 12,5 cm dlouhý, váží 18-24 g, dost času pobývá na zemi, kde si shání potravu, spatřit ho je však náročné, je velmi ostražitý a plachý. Jeho peří je hnědavé barvy s bílými skvrnami za hlavou a červenou náprsenkou. Nejznámější je však jeho výrazný zpěv, který kupodivu získal v hudebním světě větší pozornost, než v biologickém výzkumu. Nebyl inspirací jen Tomu Eastwoodovi. Hector Villa-Lobos napsal symfonickou báseň *Uirapuru* v roce 1917 a Olivier Messien použil písňě střízlíka zpěvného ve třetí větě své kompozice pro dechové nástroje a bicí *Et expecto Resurrectionem Mortuorum* v roce 1946 (Doolittle, 2012).

Důvodem velkého zájmu hudebníků je nápadný melodický zpěv zařaditelný do lidského systému intervalů. Mnoho nahrávek zpěvu je možno si poslechnout například zde: <https://www.xeno-canto.org/explore?query=Cyphorhinus+arada> (Fischer, 2017) Muzikoložka Emily Doolittle a ornitolog Henrik Brumm ve své studii převedli zpěv Uirapuru do notového zápisu.

Obr. 1. Spektrogram zpěvu ptáka, 2. převedený do notového zápisu (Doolittle, 2012)

Uirapurú Toma Eastwooda začíná sólovým hlasem hoboje, který napodobuje zpěv ptáka na tónech e²f²dacgh. Eastwood píše, že těmito tóny zapsal zpěv jeho brazilský přítel. Poté se přidává kytara symbolizující domorodé lovce. Skladbu lze označit za programní. Odehrává se v ní hon na bájného ptáka, který je na konci zastřelen. Příběh je prokládán melodickými plochami inspirovanými brazilskou tradiční hudbou.

Skladba není v dubnu 2018 zatím oficiálně vydána na žádném hudebním nosiči. Je možné si ji poslechnout na kanálu YouTube, pouze však v interpretaci flétny a kytary: <https://www.youtube.com/watch?v=spiCoW7taL4> (Fleischlinger, 2014).

Noty byly publikovány v edici Chantarelle roku 1983 s možností obsazení pro hoboj nebo flétnu a kytaru (Eastwood, 1983).

Toru Takemitsu (1930-1996)

Toru Takemitsu se narodil 8. října 1930 v Tokyu. Když mu byl pouhý měsíc, odjel s rodinou do Číny, kde jeho otec pracoval. Do Japonska se vrátil v roce 1938 a začal navštěvovat základní školu, docházka však byla přerušena v roce 1944, kdy musel v pouhých čtrnácti letech plnit brannou povinnost. Během vojenské služby se poprvé setkal s hudbou západu, která byla v Japonsku během druhé světové války zakázána. Jeden z důstojníků mu však pustil z gramofonu francouzský šanson *Parlez-moi d'amour*, ten na Toru Takemitsu zanechal hluboký dojem. Po válce byl Takemitsu zaměstnán v americkém vojenském táboře, kde měl příležitost seznámit se se západní hudbou prostřednictvím amerického rozhlasu. V šestnácti letech se rozhodl věnovat komponování, skladatelské základy získal od učitele Kiyose v roce 1948, nicméně zůstal v kompozici převážně autodidaktem.

Za svůj vzor měl Takemitsu hudbu Clauda Debussyho a jeho přítel, skladatel Ichijyanagi ho seznámil s tvorbou Oliviera Messiaena. Kompoziční styl Toru Takemitsu prošel několika fázemi od avantgardy po tradicionalismus. Jeho rané skladby vychází z modality a témbrové hudby, jak můžeme slyšet v *Lento in due movimenti* pro klavír z roku 1950. Se svými přáteli založil uměleckou skupinu Jikken Kōbō, v níž se věnovali multimediálním projektům. Tvořil také elektronickou hudbu, v roce 1960 napsal *Mizu no kyoku*, známá pod anglickým názvem *Water music*. Tato kompozice je poskládána z palety zvuků kapající vody.

Do světového povědomí se Takemitsu dostal díky Igoru Stravinskému, který v roce 1959 slyšel jeho *Requiem pro smyčcové nástroje* z roku 1957 a označil ho za mistrovský kus. Díky tomu se jeho skladby hrály na Festivalu pořádaným International Society of Contemporary Music a v roce 1965 zde obdržel první cenu za kompozici *Textures*.

Seznámil se též s Johnem Cagem a roku 1964 vedli společně přednášky v East-West centru na Havaii. Jejich spolupráce pokračovala i v Tokyu, kde se věnovali hudebním experimentům a happeningům ještě společně s Ichijyanagim. Díky Johnu Cageovi se začal

Takemitsu zajímat o vlastní japonskou kulturu a tradiční hudební nástroje, do té doby se této oblasti záměrně vyhýbal. V roce 1966 napsal duo Eclipse pro tradiční japonský strunný nástroj biwa a flétnu shakuhachi.

V 70. letech se jeho hudební řeč stala více harmonicky a tónově ukotvenou. Takemitsu také začal pracovat s hudební formou. Do tohoto období spadá jeho nejslavnější kompozice A Flock Descends into the Pentagonal Garden z roku 1977, hudební forma se vztahuje k prostoru a popisuje sestup hejna z dálky do japonské zahrady, využívá pentatoniky střídající se s diatonikou.

Jeho hudební jazyk se posouval stále víc k tonální hudbě. V 80. letech napsal několik skladeb inspirovaných vodou, jeho skladba Towards the sea pro altovou flétnu a kytaru byla napsána na objednávku organizace Greenpeace pro jejich kampaň proti lovu velryb, zmiňujeme ji ještě níže ve spojitosti s autorem Peterem Daytonem (Whitlock, 2018). Z roku 1992 pochází melodram Family tree pro vypravěče a orchestr. Hudební jazyk je tonální, harmonický.

Toru Takemitsu psal také hudbu k filmu a pro rozhlas a eseje o umění. Zemřel na rakovinu 20. února 1996 (Narazaki, 2001).

1.2.7 Vers, l'arc-en-ciel, Palma

Toru Takemitsu díky přátelství s kytaristou Kiyoshi Shomura napsal několik skladeb pro kytaru. Zajímavým počinem je úprava dvanácti známých písní, například Yesterday od skupiny Beatles či Summertime George Gershwin.

V našem hledáčku zájmu je skladba Vers, l'arc-en-ciel, Palma pro kytaru, hoboj d'amore a orchestr. Vznikla v roce 1984 jako pocta španělskému malíři Joanu Miró, se kterým se Takemitsu poprvé setkal v roce 1970 v Japonsku na světové výstavě Expo. Tomuto malíři věnoval ještě skladbu Equinox pro sólovou kytaru z roku 1993 (Mattos).

Obsazení orchestru ve skladbě Vers, l'arc-en-ciel, Palma je velkolepé. Instrumentace zahrnuje dvě flétny a pikolu, dva hoboje a anglický roh, klarinet, es klarinet i basklarinet, dva fagoty a kontrafagot, čtyři rohy, tři trubky, tři pozouny, baterii bicích, dvě harfy, celestu a smyčce (Takemitsu, 1984). Skladba trvá 15 minut, odvíjí se v pomalém tempu, kytara a hoboj d'amore se střídají doplňovány barevnými vstupy orchestru. Takemitsu označil hudební jazyk za pantonální a pastorální. Autor byl ovlivněn obrazy Joana Miró, ve kterých spatřoval sympatickou naivitu, jednoduchou a neafektovanou přirozenost umělce. Skladba onu

nekomplikovanost odráží, je inspirována přírodou a katalánskou lidovou písní (Conyngham, 1993)

Skladba byla premiérována na 2. října 1984. Pod taktovkou Sira Simona Rattla a za doprovodu City of Birmingham Symphony Orchestra ji zahráli kytarista John Williams a hráč na hoboj d'amore Peter Walden (Takemitsu, 1984).

Vers, l'arc-en-ciel, Palma byla nahrána v roce 1989 orchestrem London Sinfonietta pod taktovkou Esa-Pekka Salonena, na hoboj d'amore hrál Gareth Hulsenem a na kytaru John Williams, CD vydala v roce 1991 společnost Sony Classical. S krátkým odstupem již v roce 1990 vznikla nová nahrávka. Melbourne symphony orchestra řídil Hioryuki Iwaki, sólisty byli Norio Sato na kytaru a Jeffrey Crellin na hoboj d'amore. CD vydalo ABC Classics v roce 1993.

Noty publikovalo vydavatelství Schott v roce 1984.

Peter Dayton (1990)

Peter Dayton je mladý skladatel z USA, narodil se 22. února 1990, pochází ze státu Ohio. Studoval kompozici na Vanderbilt University a Peabody Conservatory in Baltimore. Získal několikrát ocenění, zmiňme 2. cenu na soutěži The American Prize in Composition. Peter Dayton je velmi činným autorem, jeho dílo nabízí v roce 2018 čtyřicet osm skladeb a jeho hudba je zachycena na osmi CD, vyšla většinou u Ablaze records a nahrála ji Brněnská filharmonie. Inspirací je Peteru Daytonovi často poezie či vizuální umění. Píše symfonickou i komorní hudbu, je autorem opery na vlastní libreto MAY SHE/SHE MAY.

Peter Dayton se vyjadřuje velice zajímavě ke spojení hoboje a kytary. Tvrdí, že kytara má dobře znějící spodní dvě oktávy rozsahu tedy E až e¹ a v místě, kde začíná slábnout, začíná rozsah hoboje dobře průrazný v celé své dvou a půl oktávě. Takto má skladatel k dispozici pět oktáv materiálu, se kterým může kreativně pracovat. (Dayton, 2015) Pro hoboj a kytaru napsal dvě kompozice a plánuje další.

1.2.8 Mar de Lurín, after paintings by Fernando Szyszlo

Informace v následujících odstavcích byly čerpány z komunikaci s autorem prostřednictvím aplikací Messenger ve dnech 9.4.2018 a 28.4.2018.

Mar de Lurín je skladba pro hoboj a kytaru věnovaná hobojistce Lindsey Reymore, spolužačce z Vanderbilt University a kytaristovi profesorovi Joshua McGuire. Byla premiérována v říjnu 2011 a je vítěznou kompozicí z roku 2012 v Blair School of Music Competition. Múzou Daytonovi byl obraz pojmenovaný Mar de Lurín polsko-perského umělce Fernando de Szyszla narozeného roku 1925. Obraz znázorňuje moře v perském městě Lurín. Daytona zaujala barevná kombinace vyzařující pro něj určité vibrace, které chtěl vystihnout ve své skladbě. Kytaru a hoboj si vybral, protože jejich společný zvuk podle Daytona dobře vystihuje atmosféru Szyszlovy malby. Další důvod výběru kytary a hoboje byl praktický, neboť výše zmínění interpreti byli jeho přáteli. Uměleckým vzorem při komponování této skladby mu bylo dílo Towards the Sea pro altovou flétnu a kytaru japonského skladatele Toru Takemitsu. Snažil se podobným způsobem pracovat s prostorem a časem, kterého je v tvorbě Takemitsu dostatek a působí tím pádem klidným neuspěchaným dojmem. Mar de Lurín byla první kompozice Petera Daytona pro klasickou kytaru, velkou část energie při komponování proto věnoval důraz na správnou instrumentaci a využití techniky hry. Práce na hobojevém partu byla více intuitivní.

Nahrávku Mar de Lurín si lze poslechnout na webových stránkách autora v interpretaci Lindsey Reymore a Joshuy McGuire: <https://www.peterdaytonmusic.com/mar-de-lurin>. Oficiální nahrávka je plánována na květen 2018 u společnosti Parma Records, interprety jsou hobojistka Jeniffer Slowick a kytarista David Ross.

Noty jsou taktéž dostupné na webových stránkách autora.

Obr: Mar de Lurín by Fernando de Szyszlo (b. 1929).

Dostupné z: <https://www.peterdaytonmusic.com/mar-de-lurin>

1.2.9

1.2.10 Soupir II „Aria con Fantasia“

Druhá kompozice vznikla na přání hobojistky Lindsey Reymore pro její magisterský koncert. Původně ji Dayton instrumentoval pro hoboj a kytaru, jejíž part později kvůli technické náročnosti rozepsal pro dvě kytary. Premiérována byla v březnu 2014. Podle autorových slov je Aria con Fantasia velmi odlišná od Mar de Lurín, liší se atmosférou i harmonickým jazykem. Větší váha je přikládána hoboji, předvádí jeho technické možnosti. Kytara zde plní spíše doprovodnou funkci na rozdíl od Mar de Lurín, kde oba nástroje tvoří vyrovnaný dialog.

Název Soupir pochází z francouzského slova vzdech. Formálně kompozici můžeme popsat jako variace. Lyrická melodie se objevuje v různých kontextech a barevných významech.

Nahrávka i noty jsou dostupné na webových stránkách autora: <https://www.peterdaytonmusic.com/aria-con-fantasia>. Interpretují hobojistka Lindsey Reymore a kytaristé Drew Rohwedder a Robby Brown.

Závěr

Ačkoliv by se mohlo zdát, že kombinace hoboj a kytary je natolik neslučitelná a vzácná, že pro ni téměř žádné skladby neexistují, není to pravda. V rešerši se mi podařilo vypátrat kolem tří desítek skladeb napsaných v rozmezí od první poloviny 19. století až po současnost. Našla jsem také několik stálých souborů tohoto obsazení, jmenovitě jsou to D'Amore Duo, Duo Zoco, Duo Varino, Duo Confesso, Duo Michaela Hrabánková a Gabriel Bianco, Duo Enno Voorhost a Pauline Oostenrijk. Tito lidé přispívají svou prací k popularizaci spojení hoboj a kytary a k obohacování původní literatury pro tyto nástroje, neboť často žádají hudební skladatele o věnoání nějakého díla. Neskromně si troufám tvrdit, že na tuto praxi navážeme s Duem Kerberos.

Seznam použité literatury

AFSHAR, Lilly. FM1: Homage to the 50s. *American Record Guide*. 1999, **62**(5), 278.

BATE, Philip, BURGESS, Geoffrey. Triébert family. *Grove Music Online* [online]. 2001 [cit: 21.4.2018]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.28361>

BOISITS, Barbara. Wunderer, Familie. *Oesterreichisches Musiklexikon online* [online]. Poslední změna 5.6.2001. [cit: 28.4.2018]. Dostupné z: https://www.musiklexikon.ac.at/ml/musik_W/Wunderer_Alexander.xml;internal&action=highlight.action&Parameter=Alexander%20wunderer

BOLLENBACH, Thibault. Barna Kováts [booklet]. In HRABÁNKOVÁ, Michaela, BIANCO, Gabriel. *Divertissements* [zvukový záznamu na CD]. Germany: Ad Vitam records, 2017.

CONYNGHAM, Barry. Vers, L'Arc-en-ciel, Palma [booklet]. In TAKEMITSU, Toru. *A Flock Descends into the Pentagonal Garden, Far Calls. Coming, Far!, Vers, L'Arc-en-Ciel, Palma, Dreamtime, Nostalgia* [zvukový záznam CD]. Australia: ABC Classics, 1993 [cit. 5.4.2018]. Dostupné z: <http://www.buywell.com/booklets/4810067.pdf>

COOK, Richard. Eastwood, Thomas Hugh. *Grove Music Online* [online]. 2001 [cit:12.4.2018]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.08485>

DAYTON, Peter. Bio. *Peter Dayton, Composer, Pianist* [online]. Peter Dayton ©2015 [cit. 27.4.2018]. Dostupné z: <https://www.peterdaytonmusic.com/bio>

DEL VESCOVO, Ganesh. *Bruno Bartolozzi, Auser, Marco Salvatori oboe, Ganesh Del Vescovo chitarra* [videokanál YouTube]. 2013 [cit: 16.12.2017]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=II5oVj_4or4

DOOLITTLE, Emily, BRUMM, Henrik. O Canto do Uirapuru: Consonant intervals and patterns in the song of the musician wren. *Journal of interdisciplinary music studies*. 2012. **6**(1), 55-85.

EASTWOOD, Tom. *Uirapurú*. Heidelberg: Chantarelle Verlag, 1983.

FISCHER, Jerome. *Střízlík zpěvný (Cyphorius arada), 1:04, 19.10.2017, Ecuador* [audionahrávka ptačího zpěvu]. Xeno-canto Foundation © 2005-2018 [cit. 19.4.2018]. Dostupné z: <https://www.xeno-canto.org/explore?query=Cyphorhinus+arada>

FLEISCHLINGER, Karel. *Ton Eastwood-Uirapurú (Flute and Guitar)* [videokanál YouTube]. 2014 [cit:3.4.2018]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=spiCoW7taL4>

GAITZSCH, Johann. Introduction. In REBAY, Ferdinand. *Ferdinand Rebay (1880-1953), Sonate für Oboe und Gittare Nr. 1 in e-Moll*. Geneva: Philomele Edition, PE 2022.

GELAS, L. Biographische Notizen über Napoléon Coste. *Die Gittare*. 1927, **8**(11-12), 82.

GELEW, Maria. *Ferdinand Rebay* [online]. 2016 [cit: 20.4.2018]. Dostupné z: <http://www.stift-heiligenkreuz-sammlungen.at/musikarchiv/ferdinand-rebay/>

GELEW, Maria, GELEW, Stefan. *Thematisch-chronologisches Verzeichnis der musikalischen Werken von Ferdinand Rebay in der Musikarchiv der Bibliothek des Stiftes Heiligenkreuz* [online]. 2016b [cit: 17.4.2018]. Dostupné z: http://www.stift-heiligenkreuz-sammlungen.at/wp-content/uploads/2016/04/THEMATISCH.docx-neu-23.05..pdf-neu_korr.pdf

KORNBERGER, Monika. Hammerschmied, Gertha Karoline Emilie. *Oesterreichisches Musiklexikon online* [online]. Poslední změna 10.6.2017. [cit: 17.4.2018]. Dostupné z:

https://www.musiklexikon.ac.at/ml/musik_H/Hammerschmied_Gertha.xml;internal&action=hilite.action&Parameter=gertha%20hammerschmied

MANTOVANI, L. *Ferdinand Rebay's Chamber Sonatas: Context, Performance and Reception* [online]. Luiz Mantovani: ©2017 [cit: 15.4.2018]. Dostupné z: <http://luizmantovani.com/en/research>

MATTOS, Fabricio. *Performative Gestures and the Performance of Takemitsu's 'Equinox for guitar'*. [cit. 15.4.2018]. Dostupné z: <http://performativegestures.webs.com/6-toru-takemitsu-equinox>

NARAZAKI, Yoko, KANAZAWA, Masakata. Takemitsu, Toru. *Grove Music Online* [online]. 2001 [cit: 21.4.2018]. Dostupné z: <http://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.001/omo-9781561592630-e-0000027403?rskey=KL5Bi3&result=1>

NOQUE, Gonzalo. *Ferdinand Rebay (1880-1953), Complete music for oboe and guitar* [online]. Naxos, 2009 [cit. 25.4.2018]. Dostupné z: https://www.naxos.com/mainsite/blurbs_reviews.asp?item_code=9.70073&catNum=9.70073&filetype=About%20this%20Recording&language=English#

PILSS, Karl. *Sonatina A-dur*. Ed. Karl Scheit. Wien-München: Doblinger, 1973.

POZZI, Raffaele. Bartolozzi, Bruno. *Grove Music Online* [online]. 2001 [cit: 22.4.2018]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.02174>

RAUSCH, Alexander. Pilß, Karl. *Oesterreichisches Musiklexikon online* [online]. Poslední změna 10.6.2017. [cit: 1.12.2018]. Dostupné z: https://www.musiklexikon.ac.at/ml/musik_P/Pilss_Karl.xml;internal&action=hilite.action&Parameter=karl%20pilss

Revue et Gazette Musicale. 1855, **22**, 127.

RUSHTON, Julian. Oboe and piano, Pilss, Karl, Sonate, E minor. *Music & Letters*. 1975, **56**(3-4), 440.

STENSTADVOLD, Erik. Coste, (Claude Antoine Jean George) Napoléon. *Grove Music Online* [online]. 2001 [cit. 20.4.2018]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.06654>

TAKEMITSU, Toru. *Vers, l'arc-en-ciel, Palma for guitar, oboe d'amore and orchestra*. Tokyo: Schott, 1984. [cit. 17.4.2018]. Dostupné z: <https://en.schott-music.com/shop/vers-l-arc-en-ciel-palma-no156281.html>

The Ferdinand Rebay project [online]. Bergmann Edition Store: ©2018 [cit: 20.4.2018]. Dostupné z: <https://store.bergmannedition.com/about-the-ferdiand-rebay-project>

VOORHORST, Enno. *Pauline Oostenrijk & Enno Voorhorst* [videokanál YouTube]. 2012 [cit: 15.4.2018]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=YMY7VAP1ewA>

WHITLOCK, Luke. Takemitsu in Autumn [rozhlasový pořad, epizoda 4 z 5]. *Composer of the week*. Radio BBC 3. Poslední změna 8.2.2018 [cit: 23.4.2018]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/programmes/b09qgt51>

WorldCat Identities. *Bartolozzi, Bruno*. Online Computer Library Center: ©2010 [cit: 26.4.2018]. Dostupné z: <http://www.worldcat.org/identities/lccn-n80103954/>

WYNBERG, Simon. Introduction. In COSTE, Napoléon. *The guitar works of Napoleon Coste, Volume 8, Music for Oboe (Violin or Flute) and Guitar*. Ed. Simon Wynberg. Heidelberg: Verlag Chantarelle, 1986.